

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101539

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левицька Вікторія Андріївна

2. Levytska Viktoriia A.

Кваліфікація: д. вет. н., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 16.00.11

Назва наукової спеціальності: Паразитологія, гельмінтологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-05-2021

Спеціальність за освітою: ветеринарна медицина

Місце роботи здобувача: Подільський державний аграрно-технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 13, м. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., Хмельницька обл., 32300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.826.03

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Код за ЄДРПОУ: 00492990

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 50, м. Львів, Львівська обл., 79010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.33.23, 68.41.55

Тема дисертації:

1. Зональні особливості іксодових кліщів *Dermacentor reticulatus* і *Ixodes ricinus* та вдосконалення системи захисту тварин за трансмісивних хвороб
2. Zonal Aspects of Ixodid Ticks *Dermacentor reticulatus* and *Ixodes ricinus* and Improvement of the System of Protection of Animals from Tick-Borne Diseases

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: зональні особливості іксодових кліщів, розробка науково обґрунтованої системи захисту за іксодідозів та трансмісивних хвороб тварин. Мета роботи: встановити зональні особливості іксодових кліщів та розробити науково обґрунтовану систему захисту за іксодідозів та трансмісивних хвороб тварин. Методи дослідження: паразитологічні (мікроскопічні, визначення екстенсивності та інтенсивності препаратів), епізоотологічні (визначення екстенсивності та інтенсивності інвазії, сезонної та вікової динаміки), акарологічні (збір іксодових кліщів, підрахунок їх та визначення належності до роду і виду), клінічні, гематологічні (морфологічні, біохімічні); молекулярно-генетичні (полімеразна ланцюгова реакція), фармакологічні (фармакокінетика), токсикологічні (гостра та хронічна токсичність, мас-

спектрометричні, хроматографічні), статистичні. Наукова новизна: Отримано нові дані щодо поширення та видового складу іксодових кліщів, зібраних з тварин і рослин у лісопаркових зонах Хмельницької, Чернівецької, Вінницької, Київської, Івано-Франківської, Тернопільської та Львівської областей України. Досліджено, що кліщі *Ixodes ricinus* і *Dermacentor reticulatus* найчастіше реєструються у цих областях України. Методом полімеразно ланцюгової реакції у кліщів *Ixodes ricinus* і *Dermacentor reticulatus* зареєстровано шість зоонозних збудників: *Neoehrlichia mikurensis*, *Anaplasma phagocytophilum*, *Rickettsia raoultii*, *Babesia canis*, *Bartonella bovis*, *Borrelia burgdorferi sensu stricto*, *Borrelia spielmanii*. Збудника *Neoehrlichia mikurensis* виявлено вперше в іксодових кліщів на території України. Усі виявлені збудники зареєстровано у Міжнародному генетичному банку. За порівняльного аналізу методів ізоляції ДНК для подальших досліджень за полімеразно ланцюговою реакцією встановлено, що механічна криогенна гомогенізація іксодових кліщів у поєднанні з комерційними наборами сприяє найкращому виявленню генетичного матеріалу патогенних збудників. Розроблено антипротозойний препарат імкар-120 для лікування та профілактики тварин за бабезіозу та анаплазмозу. Запропоновано акарицидний препарат цифлур-комбі для знищення іксодових кліщів у навколишньому середовищі. Вперше розроблено комплексну систему заходів щодо регулювання чисельності іксодових кліщів у лісопаркових зонах областей України. Визначено акарицидні препарати та особливості їх застосування, а також основні аспекти профілактики та лікування тварин за трансмісивних хвороб, що передаються іксодовими кліщами. Наукову новизну виконаної роботи підтверджено деклараційним патентом України на корисну модель: «Спосіб дезінсекції та дезакаризації зовнішнього середовища» (№ 146362, 17.02.2021 р.) та ТУ України У 21.2-14332579-103:2020 «Препарат ветеринарний імкар-120». Запропоновано: Для визначення патогенних збудників в іксодових кліщів рекомендується метод полімеразно ланцюгової реакції з механічною криогенною їх гомогенізацією. Для лікування тварин за бабезіозу та анаплазмозу рекомендується препарат імкар-120 (ТУ У 21.2-14332579-103:2020) (згідно інструкції). Для зниження чисельності іксодових кліщів у природних біотопах слід використовувати комплексну систему захисту і «Спосіб дезінсекції та дезакаризації зовнішнього середовища» (патент України на корисну модель № 146362, від 17.02.2021 р.). Впроваджено: Результати експериментальних досліджень використовуються у науково-дослідній роботі та навчальному процесі на кафедрах: ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни та безпеки і якості продуктів тваринництва Сумського національного аграрного університету; інфекційних та інвазійних хвороб Подільського державного аграрно-технічного університету; паразитології та іхтіопатології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького; паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавської державної аграрної академії, а також на виробництві за розробки, планування й організації науково обґрунтованих діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у клініках і господарствах України.

2. Object of the research: zonal features of ixodid ticks, development of a scientific system of protection against ticks and tick-borne diseases. The purpose of the work: to establish the zonal features of ixodid ticks and to develop a scientific system of protection against ticks and tick-borne diseases. Research methods: parasitological (microscopic, determination of extensibility and intensity of drugs), epizootological (determination of extensiveness and intensity of invasion, seasonal and age dynamics), acarological (collection of ixodid ticks, their calculation and determination of genus and species), clinical, hematological, biochemical); molecular genetic (polymerase chain reaction), pharmacological (pharmacokinetics), toxicological (acute and chronic toxicity, mass spectrometric, chromatographic), statistical. Scientific novelty: New data on the distribution and species composition of ixodid ticks collected from animals and plants in forests and parks of Khmelnytsky, Chernivtsi, Vinnytsia, Kyiv, Ivano-Frankivsk, Ternopil and Lviv regions of Ukraine were obtained. It was studied that *Ixodes ricinus* and *Dermacentor reticulatus* ticks are most often registered in these regions of Ukraine. Six zoonotic pathogens were registered for the first time by the polymerase chain reaction in *Ixodes ricinus* and *Dermacentor reticulatus* ticks: *Neoehrlichia mikurensis*, *Anaplasma phagocytophilum*, *Rickettsia raoultii*, *Babesia canis*, *Bartonella bovis*, *Borrelia burgdorferi sensu stricto*, *Borrelia spielmanii*. The pathogen *Neoehrlichia mikurensis* was first detected in ixodid ticks from Ukraine. A comparative analysis of DNA extraction methods for further

polymerase chain reaction studies has shown that mechanical cryogenic homogenization of ticks in combination with commercial kits promotes the best detection of genetic material of pathogens. The antiprotozoal drug imkar-120 has been developed for the treatment and prevention of animals with babesiosis and anaplasmosis. The acaricidal preparation tsiflur-kombi for destruction of ixodid ticks in environment is offered. For the first time, a comprehensive system of measures to regulate the number of ixodid ticks in forest and park areas of Ukraine has been developed. Acaricidal drugs and features of their use, as well as the main aspects of prevention and treatment of animals with tick-borne diseases transmitted by ixodid ticks are identified. The scientific novelty of the work is confirmed by the declaratory patent of Ukraine for a utility model: "Method of disinsection and desacarisation of the environment" (№ 146362, 17.02.2021) and TU of Ukraine U 21.2-14332579-103: 2020 "Veterinary drug Imkar-120". It has been proposed: To determine pathogens in ixodid ticks, the method of polymerase chain reaction with mechanical cryogenic homogenization is recommended. For the treatment of animals with babesiosis and anaplasmosis, the drug imkar-120 (TU U 21.2-14332579-103: 2020) is recommended (according to the instructions). To reduce the number of ixodid ticks in natural habitats should use a comprehensive system of protection and "Method of disinsection and desacarisation of the environment" (Ukrainian patent for utility model № 146362, from 17.02.2021). It has been introduced: The results of experimental research are used in research and educational process at the departments: veterinary examination, microbiology, zoohygiene and safety and quality of livestock products of Sumy National Agrarian University; infectious and invasive diseases of State Agrarian and Engineering University; parasitology and ichthyopathology of S. Z. Gzhytsky Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnology; parasitology and veterinary-sanitary examination of the Poltava State Agrarian Academy, as well as in the production for the development, planning and organization of diagnostic and treatment-and-prophylactic measures in clinics and farms of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Березовський Андрій Володимирович
2. Berezovskyi Andrii V.

Кваліфікація: д.вет.н., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Березовський Андрій Володимирович

2. Berezovskyi Andrii V.

Кваліфікація: д.вет.н., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сорока Наталія Михайлівна

2. Soroka Natalia M.

Кваліфікація: д. вет. н., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довгій Юрій Юрійович
2. Dovhii Yurii Yu.

Кваліфікація: д.вет.н., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євстаф'єва Валентина Олександрівна
2. Yevstafieva Valentyna O.

Кваліфікація: д. вет. н., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стибель Володимир Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стибель Володимир Володимирович

